

REFERAT Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget_2018-21 d. 10-05-2021

Mødedato Mandag d. 10. maj 2021 kl. 20:45

Mødested Kommunalbestyrelsens Mødesal

Indholdsfortegnelse

Meddelelser:.....	3
Handicappolitikens handleplan 2021-2022.....	4
Evaluering af handleplan for Sundhedspolitik - samt ny handleplan for 2021-2022.....	9

Punkt 36: Meddelelser:

00.22.00-P35-158-20

Sagsfremstilling

Der er ingen meddelelser under dette punkt.

Punkt 37: Handicappolitikken handleplan 2021-2022

27.00.00-P22-1-18

Resume

I sagen forelægges udkast til Handicappolitikken Handleplan 2021-2022 i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget med henblik på drøftelse. Handleplanen har til formål at understøtte implementeringen af Handicappolitikken 2019 - 2022.

Udkast til Handicappolitikken handleplan 2021-2022 har været i høring i Handicaprådet. Sagen forelægges med høringsvar fra Handicaprådet, som bliver gennemgået med forvaltningens kommentarer. Handleplanen godkendes endeligt i Socialudvalget den 7. juni 2021.

Beslutning

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget drøftede udkast til Handicappolitikken handleplan 2021-2022.

Forvaltningen redegjorde på anmodning om sammenhængen mellem handicappolitikken indsatser vedr. unge og job (herunder isbryderprojektet) og handicapkonventionen og noterede sig dette. Udvalget havde ingen bemærkninger til handleplanen.

Indstilling

Socialudvalget indstiller, at Arbejdsmarkeds - og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget drøfter udkast til Handicappolitikken Handleplan 2021 - 2022 (bilag 1) med henblik på eventuelle høringsvar.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Socialudvalget tager sagen til orientering.

Sagsfremstilling

Socialudvalget besluttede den 22. marts 2021 (pkt. 19) at sende udkast til Handicappolitikken Handleplan 2021-2022 (bilag 1) til høring i Arbejdsmarkeds - og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget samt Handicaprådet, idet Socialudvalget anmodede Handicaprådet om som led i høringen, og i forlængelse af corona, at drøfte, om ensomhed blandt udsatte borgere i målgruppen er tilstrækkelig belyst i indsatserne i handicappolitikken handleplan 2021-2022.

Forud for nærværende høring i fagudvalgene har Handicappolitikken Handleplan 2021-2022 været i høring i Handicaprådet, og rådets høringsvar er vedlagt som bilag 2. Handicaprådets bemærkninger forelægges således de relevante udvalg i nærværende sag.

Om handleplanen

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. august 2018 (pkt. 175) Frederiksberg Kommunes Handicappolitik 2019-2022. For at udmønte denne politik udarbejdes der løbende handicaphandleplaner, der er bygget op om politikken målsætninger, og som har til formål at understøtte implementeringen af disse. Dette er således også formålet med Handicappolitikken handleplanen 2021-2022 (bilag 1).

Handicappolitikken bygger på principper om mangfoldighed, tilgængelighed, inklusion og aktivt medborgerskab, og har en ambition om, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte borger skal støttes i at håndtere og nedbryde barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. I løbet af perioden 2019 - 2022 er det derfor målet i handicappolitikken, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser:

- Udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser
- Har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere
- Er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv
- Gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse
- Er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet
- Lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer
- Møder en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange.

Indsatserne i Handicappolitikken handleplan er bygget op om disse 7 mål, som komplementerer hinanden. Målet om at møde en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange er i praksis en tværgående opgave, og flere af indsatserne vil således integrere dette perspektiv i de konkrete tiltag. Ud over Handicappolitikken handleplan udmøntes politikken også i det daglige arbejde og understøttes af øvrige politikker og planer.

Coronaudfordringer

Nedlukningen af samfundet har ført til en række udfordringer i forhold til at drive og gennemføre planlagte indsatser og aktiviteter på handicapområdet, idet der har været behov for at omprioritere ressourcer til den aktuelle situation. Dette har også betydet et behov for omstillingsparathed i forhold til håndtering af særlige problemstillinger for den gruppe af borgere, hvor de kommunale tilbud blev lukket ned eller kraftigt reduceret mm. Nedlukningen har ligeledes haft konsekvenser for flere udsattes trivsel, fysiske form og tryghed.

Coronasituationen har ligeledes haft indvirkning på gennemførelsen af de seneste handleplaner for henholdsvis Handicappolitikken, Integrationspolitikken, Udsattepolitikken og Sundhedspolitikken, idet mange aktiviteter på henholdsvis socialområdet og sundhedsområdet enten har været udsat eller neddroset pga. akutte prioriteringer, hvorfor handleplanerne blev forlænget til foråret 2021 (Socialudvalget den 10. august 2020, pkt. 47). Erfaringerne fra coronasituationen indgår i arbejdet med Handicappolitikken handleplan - og i forlængelse heraf er Handicaprådet som led i høringen anmodet om at vurdere om ensomhed blandt udsatte borgere i målgruppen er tilstrækkelig belyst i indsatserne i Handicappolitikken handleplan 2021-2022 (Socialudvalget den 22. marts 2021, pkt. 19).

Coronaudfordringerne har også givet vanskeligere betingelser for forvaltningens normale praksis om inddragelse og tæt dialog med nøgleaktører i udviklingen af Handicappolitikken handleplan 2021-2022, herunder med Handicaprådet. Dette ses også afspejlet i Handicaprådets høringssvar, hvor rådet efterlyser en tættere involvering fremadrettet. Der henvises til afsnittet ”Handicaprådets høringssvar”.

I modsætning til de et-årige Handicaphandleplaner for hhv. 2019 (Socialudvalget den 19. november 2018, pkt. 123) og 2020 (Socialudvalget den 25. november 2019, pkt. 111) dækker indeværende udkast til Handicappolitikken handleplan, grundet det fremskredne tidspunkt, over de sidste to år af politikken løbetid, dvs. 2021 - 2022. Denne to-årige udmøntningsperiode vurderes at være en fordel, idet der bliver bedre mulighed for at planlægge indsatserne samtidig med, at de konkrete indsatser har bedre tid til at udfolde sig, tilpasse sig og vise gode resultater og effekter heraf. Udkast til denne nye handleplan er blevet udarbejdet blandt andet med afsæt i erfaringerne fra Handicappolitikken handleplanen 2020.

Det bemærkes, at forvaltningen i løbet af 2021 vil gennemføre en faglig evaluering af Handicappolitikken 2019-2022 og dens implementering i indeværende valgperiode, med henblik på at dette kan forelægges en ny kommunalbestyrelse/nyt udvalg primo 2022. Dermed vil der være sikret et grundlag for, at en ny kommunalbestyrelse vil have et solidt udgangspunkt for en politisk drøftelse af det fremtidige behov for politik på området.

Proces for tilblivelse af handleplan

Udarbejdelsen af handleplanen er sket i dialog med interne og eksterne samarbejdspartnere, herunder Handicaprådet og på tværs af forvaltningens områder. Pga. coronarestriktioner og nedlukningen er en planlagt workshop med Handicaprådet desværre blevet aflyst. I stedet har der været dialog med formanden for Handicaprådet om indspil til handleplan 2021-2022, der på vegne af rådet foreslog følgende temaområder, som væsentlige at have fokus på i den kommende handleplan:

- Unge i job og uddannelse
- Bevægelse og sundhed
- Den gode dialog med borgeren

Handleplanens fokus

Udgangspunktet for nærværende handleplan er et behov for en bred vifte af indsatser, som dækker målgruppens differentierede behov. Handleplanen 2021-2022 består af 15 konkrete tiltag, som er bygget op om de enkelte mål i Handicappolitikken. Indsatserne vil i praksis have effekt på flere af handicappolitikken mål og vil komplementere hinanden.

Handleplanen indledes med en beskrivelse af de mange og ofte lovbestemte indsatser for borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der foregår hver dag og/eller har politisk opmærksomhed på de forskellige forvaltningsområder, som er en del af kerneindsatsen. Indsatserne i handleplanen udmøntes således sideløbende med - og som supplement til kerneindsatserne.

Handleplanens forslag til tiltag understøtter især Handicappolitikken mål 1: At en større andel af borgere med fysiske eller psykiske funktionsned sættelser udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser, mål 2: Om at have de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere og mål 5: Om at en større andel af borgere med funktionsned sættelser er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet.

Handleplanens tyngde på disse mål spiller således ind i Handicaprådets forudgående ønsker, der fremkom i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanen, jf. forrige afsnit, om en styrket opmærksomhed på tiltag, som skal understøtte at flere unge kommer i uddannelse eller job og at flere borgere med nedsat funktionsevne har mulighed for at leve et sundt liv og deltage i fysiske aktiviteter og bevægelse.

For så vidt angår Handicaprådets ønske om et styrket fokus på den gode dialog med borgeren har forvaltningen i forbindelse med redegørelsen om kvalitet i sagsbehandlingen på Socialudvalgets område sat et styrket fokus på borgertilfredshed og dialogen med borgere (Socialudvalget den 2. marts 2020, pkt. 14 og Magistraten den 9. marts 2020, pkt. 93). Der blev således gennemført en undersøgelse, som stillede skarpt på borgernes tilfredshed og oplevelse af kontakten samt kommunikationen og inddragelse i sagsbehandlingsforløbet. Undersøgelsen pegede på et udviklingspotentiale i relation til kommunikationen med borgerne undervejs i sagsbehandlingen. Socialafdelingen har på den baggrund sat ekstra opmærksomhed på at styrke kompetencer og kommunikationsværktøjer, som skal bidrage til en god dialog med borgerne. Det arbejdes bl.a. på pjecer og informationsmateriale til borgerne, som vil understøtte den gode dialog om sagsbehandlingen (Socialudvalget den 21. september 2020, pkt. 64). Dertil kommer, at der er et tæt og formaliseret samarbejde mellem borgerrådgiveren og Socialafdelingen.

Hovedparten af Handleplanens tiltag er ført videre fra Handicappolitikken handleplanen 2020 (dvs. 15 ud af 17 tiltag). Der er tale om tiltag, der bygger videre på de hidtidige indsatser. En erfaringsopsamlingen af Handleplanen 2020, viser at corona-situationen har betydet, at flere af indsatserne har været sat på hold – eller at aktiviteterne har været kraftigt neddroget. Coronanedlukning har samtidig ført til læring og nye måder at udbyde tilbud til borgerne. Eksempelvis er der benyttet digitale platforme til at udbyde træning og motion. Disse muligheder er et godt supplement til mere traditionelle tilbud – og giver måske flere borgere med f.eks. psykiske handicaps mulighed for at deltage, fordi det kan gøres hjemmefra og ikke kræver, at man er en del af et fysisk fællesskab. I den nye Handleplan er der lagt vægt, at inddrage erfaringerne af corona-nedlukningen, og dette perspektiv er således indarbejdet i de konkrete indsatser, hvor det er relevant.

Det skal bemærkes, at to i alt indsatser fra seneste handleplan ikke er medtaget i nærværende handleplan. Det drejer sig om indsatsen vedr. etablering af en ledsageordning for borgere over 67 år (Socialudvalget). Denne udgår, idet Social- og Ældreministeriet har oplyst at Dansk Blindesamfund får til opgave at administrere forsøgsordningen, jf. meddelelsespunkt Socialudvalget den 1. februar, pkt. 6 og Socialudvalget den 3. maj, pkt. 31. Tilsvarende er indsatsen 'Digital løsning til øget social inklusion' (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget) udgået, da projektet er afsluttet.

Indsatserne i Handicappolitikken handleplanen er fordelt på følgende fagudvalg:

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	Indsats nr.: 8,9,10,11,12
By- og Miljøudvalget	Indsats nr.: 13,14,15
Børneudvalget	Indsats nr.: 1
Kultur- og Fritidsudvalget	Indsats nr.: 5,6,7
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	Indsats nr.: 4
Socialudvalget	Indsats nr.: 2,3,4

Handicaprådets høringssvar

Handicaprådet peger i deres høringssvar (bilag 2) særligt på to områder, hvor rådet gerne ser en styrkelse af Handicappolitikken handleplan 2020-2021. Det drejer sig konkret om indsatser målrettet uddannelse og arbejdsmarkedet, som omfatter indsatser: 8, 9, 10, 11 og 12 (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget) samt indsatser målrettet tilgængelighed med fokus på indsatser 13 og 14 (By- og Miljøudvalget).

Forvaltningen har haft en opfølgende dialog med formanden for Handicaprådet om deres specifikke ønsker og bemærkninger i høringssvaret. Forvaltningen vurderer på denne baggrund, at høringssvaret ikke giver anledning til at revidere udkast til Handicappolitikken Handleplan. Forvaltningen anbefaler imidlertid, at der sker en opfølgning på specifikke temaområder med henblik på at indgå en tættere dialog med Handicaprådet om tilrettelæggelsen af indsatserne

- og få spørgsmål og løsningsforslag frem i lyset. De konkrete opfølgningstiltag, jf. dialogen med Handicaprådets formand, fremgår i følgende afsnit.

Indsatser målrettet uddannelse og arbejdsmarkedet

Handicaprådet efterlyser flere handlingsindsatser, herunder at forvaltningen sætter mere ind med hjælp og støtte for unge borgere med handicap, der har store udfordringer i forhold til at komme i beskæftigelse. Rådet foreslår f.eks. flere håndholdte indsatser, og at Frederiksberg Kommune ansætter flere unge borgere med handicap som en form for ”isbryderordning”.

Forvaltningen bemærker, at der i relation til de vedtagne strategier i Frederiksberg Kommune ikke indgår projekter specifikt for unge med handicap. Der er dog løbende kontakt med handicaporganisationer etc. for drøftelser om potentialer, der kan samarbejdes om, og som understøtter de lokale strategier på området. Forvaltningen vurderer ikke, at der er behov for yderligere aktiviteter, idet der ikke er en egentlig defineret handicapmålgruppe, da borgere med handicap indgår i alle jobcentrets målgrupper, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB). Handicap og funktionsnedsættelser i relation til arbejdsmarkedet er en individuel problemstilling, der kræver individuel løsning med henblik på at indgå i eller forblive i normalsporet.

Forvaltningen anbefaler på baggrund af dialogen med Handicaprådets formand, at der arrangeres et særskilt temamøde med Handicaprådet med fokus på temaet ”Uddannelse og job”, hvor der drøftes udfordringer og løsningsmuligheder for at få flere borgere med handicap i uddannelse eller job i Frederiksberg Kommune.

Indsatser målrettet tilgængelighed

Handicaprådet har i deres høringssvar bemærkninger til indsats 13 ”Tilgængelighedshensyn i byrums- og færdselsprojekter”, hvor rådet ikke er enig i den grundlæggende tilgang for så vidt angår afvejningen mellem andre hensyn (klima) og tilgængelighed. Handicaprådet bemærker endvidere at indsats 14 ”Øget tilgængelighed i henhold til tilgængelighedsplanen” ikke bør indgå i Handleplanen, idet rådet anser det som en fast pulje, der hvert år bliver afsat på budgettet til tilgængeliggørelse af det offentlige rum.

Forvaltningen bemærker, at der er fokus på, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer, såvel som at tænke klimaet ind i disse. Forvaltningen bemærker i denne forbindelse, at formuleringen primært omhandler kantstensopspring på fortove og lignende, hvor det skal sikres, at vandet ikke løber fra kørebanen ind på fortovsarealer.

For så vidt angår indsats 14 ”Øget tilgængelighed i henhold til tilgængelighedsplanen” er det ikke helt rigtigt, at der er tale om en fast pulje hvert år. Midler til tilgængelighed har i mange år været taget som en del fra trafikikkerhedspuljen, i størrelsesordenen 600.000 kr. I år, 2021, er der afsat en selvstændig pulje til tilgængelighed, på 900.000 kr., hvor de 600.000 kr. kommer fra trafikikkerhedspuljen.

Ensomhed som følge af coronasituationen

Handicaprådet anser det som vigtigt, at der også fremadrettet fastholdes et fokus på ensomhed, idet borgere med funktionsnedsættelse i forvejen har mange udfordringer, hvor ensomhed let kan blive en af dem.

Forvaltningen bemærker, at der på socialområdet generelt er en øget opmærksomhed på at imødekomme udfordringer som ensomhed og isolation i forbindelse med coronanedlukningen. Samtidig har regeringens hjælpepakker målrettet socialt udsatte og handicappede gjort det muligt at igangsætte en bred vifte af aktiviteter, som skal hjælpe udsatte og sårbare grupper ud af ensomhed og tilbage til en så normal hverdag som muligt – på tværs af kommunen og civilsamfund.

Øvrige bemærkninger

Handicaprådet ser gerne, at rådet holdes orienteret om status på de videreførte indsatser i Handleplanen, herunder indsats 1 ”Samtalegrupper for forældre til et barn med handicap” (Børneudvalget), hvor rådet også efterspørger en opfølgning på deres forslag om at etablere grupper for søskende, som ikke allerede dækkes af de enkelte handicaporganisationer.

Tillige efterspørger Handicaprådet information om to afsluttede indsatser i 2020: ”Digital løsning til øget social inklusion” (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget) og ”Etablering af en ledsagerordning for borgere over 67 år (Socialudvalget), hvor Handicaprådet gør opmærksom på at flere andre handicapgrupper vil kunne have glæde af den ordning.

Forvaltningen bemærker at der jf. dialog med Handicaprådets formand, vil ske en orientering af Handicaprådet om status og resultater af Handleplanens indsatser, såvel de igangværende som afsluttede tiltag, herunder rådets forslag om at etablere grupper for søskende.

For så vidt angår ledsagerordningen bemærker forvaltningen at Socialudvalget på mødet den 1. februar 2021 (pkt. 6) og den 3. maj 2021 (pkt. 30) er orienteret om at udmøntningen af denne pulje har været forsinket, men at Social- og Ældreministeriet nu har truffet en beslutning om hvordan puljen udmøntes. Puljen er overgået til Dansk Blindesamfund pr. 1. januar 2021 og der vil dermed ikke blive nogen pulje at ansøge jf. beslutningen fra budgetforliget. Dansk Blindesamfund har indgået kontrakt med leverandør og forventer at offentliggøre ordningen og informere alle kommuner i løbet af 2. kvartal 2021. Dansk Blindesamfund kommer til at administrere puljen fuldt ud og bevilge ledsagelse til borgere fra alle landets kommuner, der lever op til de fastlagte kriterier for at opnå en bevilling.

Handicaprådet anfører også i deres høringssvar, at de fremadrettet gerne ser sig som involveret i udarbejdelsen af Handicappolitikens handleplan. Forvaltningen skal hertil bemærke at pga. coronarestriktioner og nedlukningen er en planlagt workshop om udviklingen af Handicappolitikens handleplan med Handicaprådet blevet aflyst i 2020. I stedet har der, som tidligere nævnt, været dialog med formanden for Handicaprådet om indspil til Handleplanen, der på vegne af rådet foreslog en række temaområder, som væsentlige at have fokus på i nærværende handleplan. Coronasituationen har samtidig betydet aflysning af flere af Handicaprådets møder, som har udfordret den løbende dialog og involvering. Den sædvanlige procedure for udvikling af Handicappolitikens handleplan har altid været en tæt involvering af Handicaprådet - og denne fastholdes også fremadrettet.

Handicaprådets fulde svar fremgår i bilag 2.

Sammenfattende vurderer forvaltningen ikke, at der er anledning til justeringer i udkast til Handicappolitikens handleplan 2021-2022, men anbefaler at der sker en selvstændig opfølgning på specifikke temaområder med henblik på at indgå en tættere dialog med Handicaprådet om tilrettelæggelsen af indsatserne - og få spørgsmål og løsningsforslag frem i lyset.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser og gennemføres inden for rammerne af budget 2021-2022

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Den videre proces

Den 10. maj 2021: Sendes i høring i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget. Til orientering i Socialudvalget.

Den 31. maj 2021: Sendes i høring i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Den 7. juni 2021: Forelægges Socialudvalget med henblik på endelig godkendelse.

Bilag

Bilag 1 Udkast til Handicappolitikens Handleplan 2021-2022

Bilag 2 Handicaprådets høringssvar til Handicappolitikens handleplan 2021-22

Punkt 38: Evaluering af handleplan for Sundhedspolitik - samt ny handleplan for 2021-2022

29.09.04-P22-3-21

Resume

Hvert år vedtager fagudvalgene en handleplan, som støtter op om Frederiksberg Kommunes tværgående Sundhedspolitik 2019-2022. I sagen evalueres handleplanen for 2020 og handleplanen for 2021-22 præsenteres – opdelt på hvert enkelt fagudvalgs indsats. På grund af COVID-19 blev udarbejdelsen af handleplanen for 2021 udskudt til foråret 2021. På denne baggrund forelægges med denne sag udkast til én to-årig handleplan for 2021 og 2022. I 2021-22 er der i alt 34 indsatsbredder fordelt på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022, som forelægges til godkendelse. Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget fik forelagt sagen på møde den 3. maj 2021 (pkt. 35), hvor udvalget udsatte sagen. Sagen genforelægges således nu til beslutning.

Beslutning

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

1. tog evalueringen af handleplan for 2020 til efterretning,
2. godkendte udvalgets indsats i handleplanen for 2021-22,
3. tog øvrige fagudvalgs indsats til efterretning,
4. anmodede forvaltningen om at udarbejde en kort oversigt over netværks- og relationsskabende aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen og
5. noterede, at den konkrete opfølgning på udvalgets indsats i sundhedspolitikken sker i regi af de effektrapporter, der forelægges udvalget, herunder vedr. stresscoachingindsatsen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Undervisningsudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Magistraten

1. tager evalueringen af handleplan for 2020 til efterretning,
2. godkender udvalgets indsats i handleplanen for 2021-22 og
3. tager øvrige fagudvalgs indsats til efterretning.

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget behandlede på mødet den 3. maj 2021 (pkt. 35), sag vedr. evaluering af handleplan for Sundhedspolitik - samt ny handleplan for 2021-2022. På mødet valgte udvalget at udsætte sagen, hvorfor sagen nu genforelægges til beslutning.

Oprindelig sagsfremstilling

I november 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022 (KB, 12. november 2018, pkt. 256), herunder plan for implementering af sundhedspolitikken. Planen for implementering beskriver organiseringen med direktionen som styregruppe og en tværgående "Sundhedspolitikgruppe," som faciliterer implementeringen i alle forvaltningsområder. Implementeringsplanen beskriver endvidere, at hvert fagudvalg vedtager en årlig handleplan for, hvordan politikken skal implementeres.

Sundhedspolitikken er også en del af Frederiksberg Kommunes strategi for implementering af fase VII i kommunens medlemskab af WHO *European Healthy Cities Network*. Implementeringen støtter endvidere op om flere af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling, ikke mindst mål 3 - "Sundhed og trivsel."

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (pkt. 4), Børneudvalget (pkt. 9), Undervisningsudvalget (pkt. 7), Ældre- og Omsorgsudvalget (pkt. 5), Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2), Socialudvalget (pkt. 2), Kultur- og Fritidsudvalget (pkt. 6) samt By- og Miljøudvalget (pkt. 25) behandlede den 13. januar 2020 sag om handleplan for 2020.

På baggrund af corona-nedlukningen blev handleplanen for 2020 forlænget til foråret 2021 (Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 10. august 2020, pkt. 33). Af samme årsag forlænges dette års handleplan, så den også omfatter 2022. Handleplanen bliver således den sidste i politikens levetid. En handleplan for 2023 skal drøftes i en ny kommunalbestyrelse i forlængelse af drøftelsen af en ny sundhedspolitik for 2023-2026. I løbet af 2021 vil forvaltningen

gennemføre en faglig evaluering af Sundhedspolitik 2019-2022, som forelægges en ny kommunalbestyrelse primo 2022. Denne vil være en del af grundlaget for en politisk drøftelse af det fremtidige behov for sundhedspolitikken.

I denne sag forelægges evaluering af handleplan for 2020 med fokus på graden af implementering. Endvidere forelægges handleplan for 2021-22 til godkendelse i fagudvalgene.

Evaluering af handleplan 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022

Evalueringen af de 29 indsatser i fagudvalgenes handleplan for 2020 fremgår af bilag 1. Bilag 1 giver en kort beskrivelse af hver af de 29 indsatser, status for implementeringsgrad (rød, gul, grøn), samt bemærkninger til, hvad implementeringen har indebåret, og hvad eventuelle udfordringer har været. Konklusionen er, at otte indsatser er implementeret fuldt ud som planlagt, at 18 indsatser blev implementeret delvist, og at tre ikke er implementeret.

I forhold til Handleplan 2019 er færre indsatser fuldt implementeret, mens flere er delvist implementeret. COVID-19-nedlukning og restriktioner nævnes som den primære årsag til manglende eller mangelfuld implementering i ni af indsatserne.

Handleplanen 2021-22 for Sundhedspolitik 2019-2022

Der er planlagt i alt 34 indsatser i 2021-22 som led i implementeringen af Sundhedspolitik 2019-2022. Fagudvalgene får forelagt indsatser på eget udvalgsområde til godkendelse og indsatser på øvrige udvalgsområder til orientering. Hvert enkelt fagudvalgs indsatser er kort opsummeret nedenfor og nærmere beskrevet i bilag 2.

De 34 indsatser i Handleplan 2021-22 er udvalgt, så de støtter implementeringen af de prioriterede handlinger (i afsnittene 'Vi når vores mål ved at...') for hvert af de fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022: Sundt Byliv, Sundhed for alle, Børn og Unges sundhed samt Robuste fællesskaber og mental sundhed. I bilag 2 er det angivet hvilken prioriteret handling, den enkelte indsats støtter op om. Farvekoderne angiver de fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022.

Mange opgaver i kommunens drift bakker op om Sundhedspolitik 2019-2022 – alt fra plejecentre over vedligeholdelse af veje til vuggestuer. Handleplanen er derfor heller ikke i år en beskrivelse af alt det forebyggende og sundhedsfremmende, der sker i Frederiksberg Kommune, men snarere en lejlighed til at fremhæve det nye, den særligt styrkede indsats eller de komplekse, tværgående indsatser. Hermed omhandler handleplanerne ikke alle de øvrige sundhedsfremmende og forebyggende tiltag i Frederiksberg Kommune – selvom disse samlet set har afgørende betydning for, at Frederiksberg er en sund by at leve i.

Mange indsatser i 'Bevæg dig for livet' kunne endvidere potentielt ligge i handleplanen for Sundhedspolitik 2019-2022, men er ikke inkluderet, da de i stedet beskrives, når alle fagudvalg efter planen behandler Bevæg Dig For Livet-indsatser den 31. maj 2021. Eksempler er Playmakerordning ift. Åben Skole (Undervisningsudvalget), udvikling af Frederiksberg Hospitals område, så det også fremmer muligheder for idræt og bevægelse (By- og Miljøudvalget) samt forskellige tiltag med indbygget motion i bl.a. beskæftigelsesindsatserne (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget).

Indsatser under hvert enkelt fagudvalg i Handleplan 2021-22

By- og Miljøudvalgets indsatser

De seks indsatser falder alle inden for indsatsområdet ”Sundt byliv,” hvor de dækker alt fra planlægningen af byen, skabelsen af grønne og attraktive byrum over miljøvenlig og sikker trafikafvikling til det fysiske miljø i byen. Alle indsatserne er såkaldt strukturelle indsatser, der gennem sunde rammer for borgerne gør det nemt at træffe sunde valg, eller de beskytter borgerne mod faktorer – fx luftforurening – som er uden for borgernes individuelle kontrol eller indflydelse.

En enkelt indsats (nr.7) er tværgående og godkendes også i andre udvalg.

- 1 – Bedre forhold for cykeltrafikken
- 2 – Fremme aktive og grønne transportformer
- 6 – Bynaturens / grønne områders positive indvirkning
- 7 – Grønne lommer
- 8 – Sikker trafik
- 9 – Forbedret luftkvalitet.

Kultur- og Fritidsudvalgets indsatser

De seks indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. Her er fokus på at give information om de lokale muligheder for at være fysisk aktiv ved anlæg i byrummet, på at skabe nye byrum og anlæg, og på at skabe bedre adgang og lige muligheder for at benytte byens idræts- og kulturtilbud gennem fokus på specifikke målgrupper. Fem af de seks indsatser (nr. 5, 7, 15, 25, 34) er tværgående og godkendes også i andre udvalg.

- 3 – Flere selv-organiserede bevægelses-aktiviteter i KU.BE
- 5 – Øget fokus på fritidspas til børn og unge
- 7 – Grønne lommer
- 15 – Bevægelsesindsatser med fokus på mænd
- 25 – Gamle gymnastiksale – nye muligheder
- 34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Socialudvalgets indsatser

Fem af Socialudvalgets seks indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle.” Her er fokus på at integrere sundhed i tilbuddene inden for handicap og socialpsykiatri. Dette sker blandt andet gennem tidligere opsporing og bedre behandling af somatiske sygdomme; gennem bedre adgang til sundhedstilbuddene for borgerne og gennem fokus på blandt andet demensproblematikker og seksuel sundhed for borgere i handikaptilbud. Endelig falder en indsats ind under indsatsområdet ”Robuste fællesskaber og mental sundhed.” Her er fokus på at forebygge social isolation og ensomhed for udsatte borgere.

- 10 – Samarbejdsgruppe om sundhedsprocedurer for udførerinstitutionerne under socialpsykiatri og handicap
- 11 – Uddannelse af demenskoordinator på handicapområdet
- 12 – Afdækning af behov for seksualvejleder
- 19 – Støtte til virtuel kommunikation med praktiserende læge
- 22 – Bedre adgang til ydelserne / forebyggelsestilbuddene i Sundhedscentret til borgere med psykisk sygdom / psykisk sårbarhed og livsstilsrelaterede somatiske sygdomme
- 33 – Bedre sociale fællesskaber til udsatte borgere i social ensomhed.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets indsatser

De fire indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” To integrerer sundhedsindsatser i beskæftigelsesindsatser. En har fokus på at skabe sunde rammer for medarbejdernes arbejdsliv. Endelig sigter en mod at forebygge, at unge står uden for uddannelse eller job. En af indsatserne (nr. 24) er tværgående og godkendes også af magistraten.

- 20 – Psykisk velvære gennem stresscoachingforløb
- 21 – Fit for job – fokus på fysisk og psykisk sundhed i beskæftigelsesindsatsen
- 24 – Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen
- 29 – En styrket tværfaglig indsats for udsatte unge.

Børneudvalgets indsatser

De syv indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. Flere af indsatserne er ekstra relevante i kølvandet på COVID-19, idet de handler om at styrke udsatte børn og unges deltagelse i fritidslivet, styrke lokal kommunikation om børnevaccinationsprogrammet, styrke hygiejne og fysisk aktivitet i daginstitutioner, inddrage børn og unge i arbejdet med grønne lommer i byrummet, forebygge overvægt i førskolealderen samt skabe lettere adgang til teateroplevelser for byens børn og på denne vis give børnene en mulighed for at lave noget aktivt og meningsfuldt sammen med andre.

Alle indsatserne er tværgående og godkendes også af andre udvalg.

- 5 – Øget fokus på fritidspas til børn og unge
- 7 – Grønne lommer
- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet

- 26 – Fokus på hygiejne i daginstitutioner og skoler
- 27 – Flere børn skal være fysisk aktive
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Undervisningsudvalgets indsatser

De otte indsatser fordeles sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. De tager i vid udstrækning udgangspunkt i skolen som vigtig arena for forebyggelse og sundhedsfremme. Enkelte indsatser omfatter individuelle samtaler med og hjælp til børn, unge og deres forældre, mens flere indsatser tager udgangspunkt i hele klasser eller forældregrupper. Endelig har nogle indsatser fokus på mere strukturelt at skabe sunde rammer for børn og unges liv. Syv af indsatserne er tværgående (nr. 7, 16, 25, 26, 27, 28, 34) og godkendes også af andre udvalg.

- 7 – Grønne lommer
- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 25 – Gamle gymnastiksale – nye muligheder
- 26 – Fokus på hygiejne i daginstitutioner og skoler
- 27 – Flere børn skal være fysisk aktive
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 30 – Flere børn og unge skal være i mental trivsel
- 34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Ældre- og Omsorgsudvalgets indsatser

De tre indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv” og ”Sundhed for alle.” Indsatserne sigter mod at styrke sundheden for byens ældre borgere gennem fysisk aktivitet, forebyggelse af ensomhed og forbedret tandsundhed. To af indsatserne er tværgående (nr. 4 og 18) og godkendes også af Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

- 4 – Motion og ældre
- 17 – Opsporing af ensomhed hos ældre +65 år
- 18 – Forbedret mund- og tandsundhed hos sårbare ældre.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets indsatser

De ti indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv”, ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” Som forventet i lyset af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets brede ansvar for sundhedsfremme og forebyggelse spreder indsatserne sig over alle livsstadier – fra barndom over ungdom og voksenliv til alderdom – og mange arenaer. Seks af indsatserne er tværgående (nr. 4, 7, 15, 16, 18, 28) og godkendes også af andre udvalg.

- 4 – Motion og ældre
- 7 – Grønne lommer
- 13 – Livet med kronisk sygdom
- 14 – Rekruttering og fastholdelse af mænd til sundhedstilbud
- 15 – Bevægelsesindsatser med fokus på mænd
- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 18 – Forbedret mund- og tandsundhed hos sårbare ældre.
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 31 – Partnerskab for bedre sundhed og trivsel, vol.2
- 32 – ”Sov godt – bedre søvn” målrettet unge på ungdomsuddannelser på Frederiksberg.

Magistratens indsatser

For første gang behandler magistraten handleplan for Sundhedspolitik 2019-2022 som personaleudvalg. De to indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle,” og handler om at skabe sunde rammer for medarbejdernes arbejdsliv. En af indsatserne er tværgående (nr. 24) og godkendes også af Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

- 23 – Fokus på arbejdet med sunde rammer for ansatte, i hovedudvalget og lokale MED-udvalg
- 24 – Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen.

Indsatserne i lyset af de prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022

Samlet set lægger indsatserne i handleplanen for 2021-22 sig op af 17 af de i alt 24 prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022. Sammenholdt med indsatserne i 2019 og 2020 betyder dette, at i alt 21 ud af 24 prioriterede handlinger har tilknyttede indsatser i handleplanerne for årene 2019-22. Da det er en del af implementeringsplanen, at alle prioriterede handlinger bør implementeres i sundhedspolitikens levetid, er her et overblik de tre tilbageværende.

”Arbejde med tidlig opsporing og hjælp til borgere med alkoholproblemer” fra indsatsområdet ”Sundhed for alle” er en vigtig prioritering, idet borgere med alkoholproblemer i gennemsnit har problemer i 10-15 år før de tager imod et tilbud om behandling. Alkoholforbrug kan sammen med tobak forklare en stor del af uligheden i sundhed i Danmark. Arbejdet med tidlig opsporing af borgere med alkoholproblemer har ikke haft indsatser i nogle handleplaner, men er dog et kontinuerligt fokus i Frederiksberg Kommune, blandt andet i kraft af det tilbagevendende kursus til frontpersonale ”Når

en borger drikker". Tidlig opsporing af alkoholproblemer i børnefamilier fremlægges desuden som en del af handleplanen for "Rusansvarlig ungdom."

"Skabe en socialt bæredygtig by i samarbejde med civilsamfundet. En socialt bæredygtig by er en inkluderende, tryk by med plads til diversitet" fra indsatsområdet "Sundhed for alle." En socialt bæredygtig by forebygger ulighed i sundhed, og er derfor en vigtig sundhedspolitisk indsats. Imidlertid henviser ingen indsatser direkte til denne prioriterede handling – sandsynligvis fordi det er en abstrakt formulering. Alene i årets handleplan bidrager flere indsatser dog til at skabe større social bæredygtighed, gennem eksempelvis indsatser for at skabe bedre psykisk arbejdsmiljø (nr. 20, 23 og 24) og indsatser for at inddrage borgere og foreninger i at løfte lokalområder (nr. 7).

"Indgå forskningssamarbejder med henblik på at få bedre viden om effektive metoder, der kan styrke mental sundhed" fra indsatsområdet "Robuste fællesskaber og mental sundhed" blev en del af Sundhedspolitik 2019-2022 fordi forebyggelse af mental sundhed stadig er et udviklingsområde. Selvom indsatsen ikke har været en del af en handleplan for sundhedspolitikken, har Frederiksberg Kommune siden 2016 været en del af et partnerskab med Syddansk Universitet, Psykiatrifonden og en række danske kommuner om at afprøve den forskningsbaserede metode "ABC for mental sundhed" i dansk kontekst.

Indsatserne i lyset af øvrige politiske ønsker

Kommunalbestyrelsen ønsker fokus på mænds sundhed i Sundhedspolitikken, i forlængelse af beslutning i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 14. september 2020 (pkt. 45). Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 14, 'Rekruttering og fastholdelse af mænd til sundhedstilbud' og nr. 15, 'Bevægelsesindsatser med fokus på mænd.'

Ældre- og Omsorgsudvalget (pkt. 5) og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2) imødeså den 13. januar 2020 yderligere indsatser overfor ensomme ældre, der tager højde for eksisterende indsatser. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 17, 'Opsporing af ensomhed hos ældre +65 år.'

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (pkt. 4) opfordrede den 13. januar 2020 Magistraten til, at der også fremover vil være fokus på medarbejdernes mentale sundhed. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 23, 'Fokus på arbejdet med sunde rammer for ansatte, i hovedudvalget og lokale MED-udvalg' samt indsats nr. 24, 'Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen'

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2) imødeså den 13. januar 2020 yderligere indsatser overfor ensomme sårbare unge, der tager højde for eksisterende indsatser. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 29, 'En styrket tværfaglig indsats for udsatte unge' samt i indsats nr. 30, 'Flere børn og unge skal være i mental trivsel.'

Kultur- og Fritidsudvalget (pkt. 6) bemærkede den 13. januar 2020, at kultur spiller en vigtig rolle for den sociale og mentale sundhed. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 34, 'En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.'

Bemærkninger til implementeringsprocessen

Handleplan 2021-22 er blevet til i en proces, hvor hvert enkelt forvaltningsområde med den tværgående Sundhedspolitikgruppe som tovholdere, har udviklet de indsatser, det har været relevant og muligt at arbejde med i det kommende halvandet år. Hvor det har været relevant, er de enkelte indsatser blevet forankret på tværs af afdelinger og dermed ofte på tværs af fagudvalg.

Direktionen spiller fortsat en vigtig rolle, idet Direktionen er garant for, at det tværgående sundhedsfremmende arbejde prioriteres i en travl hverdag, både i form af udvikling og implementering af indsatser i handleplanen, og i form af udpegning af medlemmer i den tværgående Sundhedspolitikgruppe. Pt. er alle forvaltningsområder repræsenteret med mindst to medlemmer i Sundhedspolitikgruppen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten, Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Undervisningsudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget den 3. maj 2021 samt Børneudvalget den 10. maj 2021.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (genforelæggelse) den 10. maj 2021.

Historik

Beslutning fra Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget 2018-21, 3. maj 2021, pkt. 35:
Udvalget udsatte sagen.

Bilag

Bilag 1 Evaluering af Handleplan 2020

Bilag 2 Ny Handleplan 2021_22